

# وضع سفال سازی در میبد یزد

میبد با جمعیتی حدود ۱۵۰۰۰ نفر از بخشهای اردکسان در فرمانداریکل یزد میباشد و فاصله آن تا شهر یزد حدود ۷۲ کیلومتر است.

آب و هوای میبد بعلت قرار گرفتن در مجاورت کویر، گرم و خشک بوده و بادهای موسمی آن که بیشتر در بهار و پائیز و در ساعاتی آخر روز با سرعت زیادی میوزد باعث پراکنده شدن خاک و شن در فضا شده و گاهی نیز موجب تعطیل کارها را برای ساعتی از روز فراهم میآورد. گرم و خشک بودن هوا توام با بی‌آبی شدید پیشرفت هرگونه فعالیتی را در زمینه‌های کشاورزی و دامداری مختل کرده و کشاورزان این منطقه با کار و فعالیت بسیار محصول ناچیزی برداشت میکنند. فقدان امکانات کشاورزی باعث شده است که جمعیت موجود به فعالیتهای دیگری چون سرامیک سازی، قلیبافی و گلیم بافی دست بزنند.

## از: مرکز صنایع دستی

سرامیک سازی میبد از سالهای بسیار دور رونق فراوانی داشته و فرآورده‌های مرغوبی تهیه میگردد. اما بمرور زمان بعلت بهداشتی نبودن کارگاهها و پخش شدن گرد شیشه و سنگ سیلیس در هوا بهنگام خرد کردن آن و استنشاق هوای آلوده نوعی بیماری شبیه به سلریه در بین صنعتگران رواج یافته و موجب مرگ و میر آنها در سنین جوانی فراهم آورده است. همین جوان‌میری بین افراد محل این توهم را ایجاد کرده که کارسرامیک سازی بدین بوده و بدین ترتیب از این صنعت روی گردان شده‌اند. ضمناً بعلت نبودن فعالیت کشاورزی با درآمد مناسب بیشتر جمعیت فعال جوان بمنظور کار و کسب درآمد از زادگاه خود به دیگر نقاط کشور رهسپار شده‌اند.

## وضع کار و درآمد

در حال حاضر در میبد حدود ۱۹ کارگاه سفال و سرامیک وجود دارد که ۲۲ نفر بکار در این کارگاهها مشغولند. کارگاههایی موجود از لحاظ نوع تولیدات به دو دسته تقسیم میگردد، یکدسته کارگاههایی که فرآورده‌های سرامیک لعابدار تهیه میکنند و دسته دیگر کارگاههایی که تنها به تهیه کوزه و سایر اشیاء مصرفی ساده اشتغال دارند.

تعداد صنعتگران سفال‌ساز که به تهیه فرآورده‌های سرامیک لعابدار اشتغال دارند ۱۱ نفر است که در ۸ کارگاه مشغول کار میکنند. ۱۱ نفر دیگر از صنعتگران نیز بطور مستقل و در ۱۱ کارگاه به تهیه فرآورده‌های سفالی ساده اشتغال دارند.

متوسط سن صنعتگران سفال‌ساز حدود ۴۰ سال بوده و این امر نشان دهنده بالا بودن نسبی سن صنعتگران و عدم رغبت طبقه فعال و جوان بدین صنعت است.

درآمد متوسط صنعتگران سرامیک ساز معادل ۲۰۰ ریال در روز و اجرت روزانه کوزه‌گران حدود ۱۵۰ ریال است.

آب مورد مصرف کارگاهها برای تهیه گل و لعاب از قنات تامین شده و برای انتقال آن بمحصول کارگاهها سالانه حدود ۱۰۰۰۰۰

ریال مزد میپردازند. ضمناً بمنظور گرم کردن کوره و پختن فرآورده‌ها اغلب کارگاهها از نفت سیاه استفاده میکنند و مصرف سوخت سالانه کلیه کارگاهها جمعاً حدود ۲۸۰۰۰۰ ریال میشود.

## نحوه تولید

برای تولید فرآورده‌ها، سرامیک سازان پس از تهیه سنگ سیلیس، شیشه و بنتونیت، ابتدا سنگ سیلیس و شیشه را بکمک دستگاه کنکاسور و آسیاب بصورت پودر درآورده سپس سنگ سیلیس، شیشه و بنتونیت را باهم مخلوط و با اضافه نمودن آب به آن، گل مورد نیاز را تهیه مینمایند. پس از تهیه گل کارشکل دادن فرآورده‌ها شروع میگردد. در این مرحله سرامیک ساز مقداری از گل را بر زوی چرخ سفالگری قرار داده و با حرکت دادن دستگاه که به‌همراه آن گل به دوران در میآید، بکمک دو دست بگل شکل میدهند، پس از آنکه شکل مورد نظر (مثلاً زیرسیگاری) تهیه شد آنرا مقابل آفتاب میگذارند تا اندازه‌ای خشک شود. مرحله بعدی تهیه لعاب و آغشتن شیشی بآن است. در تهیه لعاب موادی چون سنگ سیلیس، شیشه گریز (گیاه وحشی) و کتیرا مورد استفاده قرار میگیرند. صنعتگران معمولاً دو بار محصول را لعاب میزنند یکبار قبل از ایجاد نقش و بار دیگر پس از

آن. در مرتبه اول پس از آغشتن اشیاء به لعاب آنرا جلوی آفتاب خشک میکنند سپس با رنگ تهیه شده از جوهر بر روی محصول نقش‌هایی ایجاد کرده مجدداً مقابل آفتاب قرار میدهند و سپس برای بار دوم محصول را لعاب زده و پس از آنکه در برابر آفتاب کاملاً خشک شد آنرا درون کوره میگذارند. هنگامیکه محصول برای بار دوم لعاب زده میشود نقش آن کاملاً محو میگردد و ظاهر شدن نقش پس از گذاردن اشیاء درون کوره و دادن حرارت به آن نشانه پختن کامل محصول است. باین ترتیب که سرامیک ساز هر چند لحظه یکبار از روزنه بسیار کوچکی که در جدار کوره ایجاد شده داخل کوره را تماشا میکند. زمانی میرسد که نقش کم‌کم از زیر لعاب نمایان میگردد و جابهجایی بر روی محصول دیده میشود پس از محو شدن جابهجا و ظاهر شدن نقوش روی اشیاء که مدت زمان آن حدود ۸ ساعت طول میکشد کوره را خاموش میکنند و سرد شدن محصولات در داخل کوره به زمانی حدود ۶ تا ۸ روز احتیاج دارد، پس از این مدت فرآورده‌ها را از کوره خارج کرده و برای فروش آماده میکنند. حال آنکه کوزه سازان پس از شکل دادن گل بسا دست و بکمک چرخ سفالگری آنرا

## مواد اولیه

سرامیک سازان میبد برای تهیه فرآورده‌های خود از مواد اولیه گوناگونی بشرح زیر استفاده میکنند:

مواد اولیه	واحد مصرف سالانه	قیمت واحد (ریال)	ارزش سالانه
سنگ سیلیس (پودر)	تن	۱۳۴۷	۱۳۵۲
شیشه (پودر)	کیلو	۳۵۰۰	۵۹۵۰۰
کتیرا	"	۴	۴۰۰۰۰
بنتونیت (گل سرشوی)	"	۵۰	۱۷۵۰۰
گریز (گیاه کوهی)	"	۲	۹۰۰۰
رنگ	"	۱۰۵	۱۰۰۰۰
خاک رس	بار کامیون	۳	۵۰۰۰
		۳۰۰	۲۳۴۰۰
جمع			

# سال ۱۹۷۴ در آلمان فدرال

## سال اثبات ارزندگی همگان خواهد بود

با وجود رشد اقتصادی کمتر، هدف دولت تامین حداکثر اشتغال بکار است

سخنان همه شخصیت‌های آلمان فدرال در آغاز سال جدید میلادی بر محور ضرورت نوینی اقتصادی و لزوم نواندیشی در باره خواست‌های بیشتر مادی دور زده است. ویلی برانت صدراعظم این کشور سال نو را «سال اثبات ارزندگی همگان» نامیده و از همه مردم خواسته است سال جدید را بر بنیاد منطق و با احساس هم پیوندی آغاز نمایند.

با اعتقاد ویلی برانت، این واقعیت که در اقتصاد و در جامعه پیکار برای عدالت افزونتر و حق اتخاذ تصمیم فردی پایان نیافته است در حالیکه در همه کشورهای پیشرفته صنعتی رشد اقتصادی با بحران روبرو است، برآستی فرصت‌مناسبی برای بخودآئی و انگیزه‌ای برای تحصیل موفقیت‌های نوین علمی و عدالت اجتماعی گسترده‌تر است. در اثر این شناسائی که آلمان

فدرال «در وفور شناور نیست»، صدراعظم آلمان فدرال امکان آمادگی جدیدی را برای کاستن اختلاف نظرها در نظام اقتصادی می‌بیند. در عین حال، بحران انرژی با جبر مطلق بر باره اصلاحات ضروری در نظام اقتصادی را امکان پذیر ساخته است. در این مهم البته مقدماتی که بازارهای جهانی برای بهبود اقتصادی خواهند آفرید، تاثیر شایسته خواهد داشت.

هدف اعلاى دولت آلمان فدرال، بهرحال، حفظ اشتغال همه بکار خواهد بود. گروندالد سخنگوی دولت در يك مصاحبه اختصاصی گفت: «اعتقاد دولت آلمان فدرال بر اینست که سال ۱۹۷۴ بدون تشدید بحرانها و بدون پیدایش رکود اقتصادی برگزار خواهد گردید. اگر مردم باین واقعیت توجه داشته باشند که در سال ۱۹۷۴ چیزی بیشتر از سال ۱۹۷۳ قابل تقسیم و

توزیع نخواهد بود، همگی بخوبی این سال را پشت سر خواهیم گذارند».

کارشناسان اقتصادی میزان تولید ملی را امسال در حدود سال گذشته نمیدانند و معتقد هستند که، کمبود نفت موجب محدودیت رشد اقتصادی خواهد شد. ارنهارد اپلر وزیر همکریهای اقتصادی گامی فراتر نهاده و نه فقط کمبود مواد خام را يك بن بست موقت نمیداند بلکه یادآور شده است کشورهای جهان سوم که نفت و دیگر مواد خام کمیاب را تولید مینمایند، از کشورهای صنعتی قیمت‌های بالاتری را خواهند طلبید. البته نباید این رویداد را بیشتر از يك «فاجعه جهانی» تلقی نمود، اما باید تشخیص داد که «دوران وفور» در آینده‌های نزدیک

تجدید نخواهد شد. در عرصه سیاست داخلی، صدر اعظم آلمان فدرال برای سال ۱۹۷۴ رفرم‌های بنیادی در سیاست اجتماعی را نوید داده است. این رفرمها شامل سهیم شدن کارگران در سرمایه تولیدی و تفویض ححق شرکت کارگران در مدیریت موسسات بزرگ اقتصادی، خواهد گردید.

در سیاست خارجی، برانت دیگر بار لزوم تجدید جهش بزرگ چهار سال پیش را در تعقیب سیاست آشتی و دوستی با دولتها و ملل اروپای شرقی، تاکید نموده است. صاحب نظران پیش‌بینی میکنند که، تجدید جهش سیاسی نامبرده با مال جهش اقتصادی گسترده‌تری راد ریسر خواهد داشت.

### سیاست انرژی

بقیه از صفحه ۲۳

مسئله فلتینی‌ها را تأیید نمودند. از طرف دیگر ارتباط نزدیک به جهان خراج از جامعه اقتصادی اروپا مثل مصرف کننده جهان بر عهده اقدامات دول عرب مبارزه میکند در کنفرانس کپنهاگ مطرح نشد و بشکل غیر مطلوبی تلقی گردید ولی بیانییه کپنهاگ به مطالبات مشترک برای یافتن راههایی برای چاره‌اندیشی در قبال مسائل انرژی توجه میکند و اعم از کوتاه مدت و دراز مدت این اقدامات رامطلوب میدانند. پیشنهاد شد که اینگونه بررسیها در چهارچوب همکاری‌های مشترک سازمان همکاری اقتصادی و عمران صورت گیرد گرچه وزیر امور خارجه ایالات متحده آمریکا دکتر کیسینجر قبلا پیشنهاد کرده بود که اقدامات وسیعتری بوسیله گروه: آمریکا، اروپا و ژاپن برای رفع بحران انرژی بعمل آید.

بقیه از صفحه ۱

امکان دارد ارزش مداوم عملیات شرکتهای نفتی را تشخیص دهند و مذاکرات بین دو دولت را فقط مکمل آن بدانند.

ارتباط با جهن عرب بین موارد مذاکرات کپنهاگ در ردیف نخست بود چون چهار وزیر اتحادیه عربی در آنجا حضور داشتند. عربها در مذاکرات خودشان با نمایندگان جامعه اقتصادی اروپا بنظر میرسد اظهار تمایل خود را برای برقراری روابط نزدیک‌تری عرب - اروپا در زمینه امور اقتصادی ابراز داشتند ولی بعد از همه این احوال اقدامات اروپا را بر علیه اسرائیل جسدا خواستار شدند. ۹ کشور عضو بازار مشترک بهر تقدیر پیشنهاد اخیر را رد کردند ضمن اینکه پشتیبانی خود را در باره عقب نشینی اسرائیل از اراضی اشغال شده عرب و حل

میفره‌وند در حالیکه دیگر سفالگران مجبورند فرآورده‌های خود را قسمتی در محل و بقیه را برای فروش در خارج از محل به واسطه‌ها بفروشند. برای رفع مشکلات موجود و توسعه فعالیت سرمایه‌سزای هنری در بخش میبد پیشنهادهایی بشرح زیر ارائه میگردد:

- انتقال کارگاههای کنونی بخارج شهر و ادغام آنها در چهار کارگاه مجتهد.

- تامین آب و برق کافی برای کارگاهها از طریق حفر چاه و نصب مولد برق.

- استخدام استاد کار و تعلیم صنعتگران به تهیه فرآورده‌های هنری و نیز آموزش کارآموزان جدید.

- ایجاد شرکت تعاونی بین صنعتگران و استفاده از مزایای آن.

- تامین مواد اولیه مرغوب جهت بهبود کیفیت تولید.

در برابر آفتاب خشک میکنند و سپس فرآورده‌ها را درون کوره گذاشته و مدتی حدود ۳۰ تا ۴۰ ساعت حرارت میدهند. پس از خاموش کردن کوره حدود ۴ روز وقت لازم است تا محصولات سرد شود و آماده فروش گردد.

ابزار و آلاتی که در کارگاههای سرمایه‌سازی مورد استفاده قرار میگیرد تنها چرخ سفالگری بوده و برای نرم کردن سنگ سیلیس و شیشه يك دستگاه آسیاب و يك دستگاه کنکاسور متعلق بیکی از سرمایه‌سازان وجود دارد که دیگران برای تهیه پودر سنگ سیلیس هر کیلو ۳ ریال و پودر شیشه هر کیلو ۲ ریال مزد میپردازند.

توزیع و فروش

در حال حاضر سرمایه‌سازانی که فرآورده‌های هنری تهیه میکنند محصولات خود را تماما به فروشگاه‌های مرکز صنایع دستی بطور نقدی